

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege cu privire la modificarea Codului muncii al Republicii Moldova
nr. 154/2003

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege *cu privire la modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003* este elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege este elaborat în scopul armonizării cadrului normativ național cu standardele Uniunii Europene în domeniul legislației muncii.

Transpunerea Directivei 2003/88/CE *privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru* este prevăzută în Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte [Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 260/4 din 30.8.2014], Titlu IV, Anexa III la Capitolul 4 (Ocuparea Forței de Muncă, Politica Socială și Egalitate de Șanse) compartimentul securitate și sănătate în muncă.

Adițional, proiectul cuprinde transpunerea Directivei (UE) 2019/1152 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 *privind transparența și previzibilitatea condițiilor de muncă în Uniunea Europeană* publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și Directiva UE 1158/2019 *privind echilibrul de viață profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor*.

Subsidiar, necesitatea reglementării derivă din adresările multiple parvenite din partea mediului de afaceri și problemele care apar la interpretarea și aplicarea normelor legislative.

Adițional, la subiectul muncilor ușoare a copiilor, publicarea recentă de Departamentul Muncii al SUA a Raportului anual „*Constatări privind cele mai grave forme de exploatare prin muncă a copiilor*”, (*link-ul raportului: <https://bit.ly/46jvQ00>*), prin intermediul căruia Republica Moldova a primit un șir de recomandări care vor contribui la îmbunătățirea rezultatelor obținute în lupta contra formelor grave de exploatare prin muncă a copiilor și vor asigura sporirea măsurilor de protecție a acestora.

Ca urmare, în această ordine de idei, ministerul a elaborat proiectul *de lege cu privire la modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003*.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege vine să armonizeze cadrul național cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul este compatibil cu prevederile stabilite în cadrul normativ național și transpune Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 *privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru* și parțial transpune Directiva (UE) 2019/1152 *privind transparența și previzibilitatea condițiilor de muncă în Uniunea Europeană*.

Astfel, întru respectarea prevederilor art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ca urmare a transpunerii Directivelor notate, a fost întocmit tabelul de concordanță.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În contextul derulării procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, existența unor norme armonizate cu legislația UE, în scopul consolidării și perfecționării legislației în domeniul muncii este elaborat proiectul de lege menționat supra. Or, Republica Moldova având statutul de țară candidat UE urmează calea transpunerii prevederilor Directivelor UE și armonizării legislației naționale cu promovarea unor politici echilibrate și durabile în domeniul muncii.

Proiectul de lege prevede următoarele:

- specificarea noțiunilor noi necesare pentru a asigura conformitatea cu noțiunile utilizate în Directivele notate;
- reglementarea muncii în schimburi (potrivit art. 3 din Directiva notată, statele membre iau măsurile necesare pentru ca orice lucrător să beneficieze de o perioadă minimă de repaus de 11 ore consecutive în decursul unei perioade de 24 de ore. Această prevedere este aplicabilă tuturor salariaților, inclusiv celor care lucrează în schimburi. În consecință, potrivit legislației naționale, lucrătorii în schimburi beneficiază de o durată de repaus mai îndelungată decât ceilalți lucrători);
- completarea prevederilor alin. (4) art. 118 din Codul muncii cu norma ce ține de *nerespectarea acestei obligații de către angajator va atrage răspunderea contravențională a acestuia potrivit prevederilor art. 55 lit. d) din Codul contravențional nr. 218/2008* (se va nota că un salariat odihnit livrează un produs mai calitativ, este mai eficient la locul de muncă și concentrarea, productivitatea are un nivel mai înalt, creează o atmosferă psiho-emoțională în colectiv. Subsidiar, menționăm că nefolosirea concediului de odihnă anual în anul curent și acumularea zilelor de concediu **nefolosite produce un impact negativ asupra bugetului instituției** (calcularea indemnizației la concediu se face în

temeiul prevederilor HG nr. 426/2004 *privind aprobarea Modulului de calculare a salariului mediu*, respectiv, impactul asupra bugetului se majorează semnificativ urmare a creșterilor salariale);

- unele norme ce vizează reglementarea uceniciei ceea ce va corela cu rezultatul desfășurării Sesiunii Conferinței Internaționale a Muncii în perioada 5-16 iunie 2023 (adoptarea noului standard de muncă – *Recomandări privind uceniciei de calitate*, care vine să susțină „oportunitățile oamenilor de toate vârstele de a se califica, recalifica și perfecționa în mod continuu” pe piețele muncii);
- asigurarea interimatului: momentele situaționale din ultima perioadă denotă deficiență lipsa normelor executării interimatului în raporturile de muncă. Întru soluționarea subiectului, proiectul se completează cu norme juridice care reglementează posibilitatea de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu de alt salariat în cazul dacă titularul funcției este suspendat sau absent;
- includerea abordării privind muncile ușoare ca urmare a Raportului anual „*Constatări privind cele mai grave forme de exploatare prin muncă a copiilor*”, publicat recent de Departamentul Muncii al SUA (*link-ul raportului: <https://bit.ly/46jvQOO>*). Și anume, pe dimensiunea munci ușoare referitor la revizuirea prevederilor legislative privind standardul vârstei minime pentru muncă și reglementarea muncii copiilor în „sectorul informal”. În perspectivă (septembrie 2024 conform PNA 2023-2027) se planifică transpunerea Directivei 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 *privind protecția tinerilor la locul de muncă*.
- introducerea concediului de îngrijire pentru salariații care oferă îngrijiri personale sau asistență unei rude sau unei persoane care locuiește în aceeași gospodărie cu salariatul și care are nevoie de îngrijiri sau de sprijin semnificativ ca urmare a unei probleme grave de sănătate. În acest scop se propune completarea Codului muncii cu un articol nou, „Concediul pentru îngrijirea unei rude sau unui membru bolnav din gospodărie”, care prevede că salariații care au o rudă bolnavă sau un membru bolnav din gospodărie, vor putea beneficia de un concediu neplătit cu o durată de 5 zile lucrătoare într-un an calendaristic. Modificarea propusă rezidă din necesitatea asigurării coordonării măsurilor ce se impun în vederea armonizării cadrului legislativ național la legislația europeană, ca temei fiind Acordul de Asociere între Republica Moldova și UE.

5. Fundamentarea economico - financiară

Implementarea prevederilor proiectului de lege nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Implementarea prevederilor proiectului necesită elaborarea altor acte normative (*Regulament cu privire la ucenicia la locul de muncă, aprobat prin Hotărâre de Guvern și Regulament privind muncile ușoare, aprobat prin Hotărâre de Guvern*).

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege va fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (www.social@gov.md), directoriul „Transparență”, secțiunea „Proiecte supuse consultărilor publice” și avizat de autoritățile relevante. Totodată, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat și pe portalul guvernamental particip.gov.md, unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11646

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

9. Consultările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

11. Constatările altor expertize

Proiectul de lege nu necesită a fi supus altor expertize.